

14.2.2023

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה
פקס: 02-5605000
דוא"ל: pmoh@pmo.gov.il

לכבוד
ח"כ יואב גלנט
שר הביטחון
פקס: 073-323-4721
דוא"ל: nbctf@mod.gov.il

לכבוד
גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
פקס: 02-6467001

לכבוד
ח"כ יצחק וסרלאוף
שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי
דוא"ל: sar-negevgalil@png.gov.il

לכבוד
המפקד הצבאי של הגדה המערבית
אלוף יהודה פוקס
פקס: 076-539-9689
דוא"ל: yoayosh@idf.il

לכבוד
יפעת תומר ירושלמי
הפרקליטה הצבאית
פקס: 03-5694526

שלום רב,

הנדון: החלטת הממשלה בעניין העברת שטחי פעולה למשרד 'הנגב, הגליל והחוסן הלאומי'

הריני לפנות אליכם בזאת בבקשה לפעול לביטול החלטת הממשלה מספר 109 מיום 05.02.2023, תחת הכותרת "שינוי שם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל לימשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי"; העברת שטחי פעולה; העברת סמכויות משר לשר ותיקון החלטות ממשלה", בכל הקשור להעברת שטחי ותחומי פעולה בשטחים הכבושים לימשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי (להלן: המשרד). ההחלטה הנ"ל התקבלה ללא סמכות והיא מנוגדת למשפט הבינלאומי החל על הגדה המערבית כשטח כבוש.

1. בהחלטתה הנ"ל אישרה הממשלה, בין היתר, כי "שטחי פעולה" הקשורים להתנחלויות בגדה המערבית יועברו למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. ואלה, בין היתר, יכללו:

"ג. התיישבות צעירה - התיישבות ישראלית בלתי מוסדרת ביהודה ושומרון ובכללה שכונות ונקודות התיישבות העומדות בהגדרה זו בעת אישור ההחלטה.

ה. יישובים מאוימים המסווגים על ידי מערכת הביטחון ברמות איום 3-5 (רמות האיום הגבוהות ביותר). " (סעיפים ג2 ו-2 להחלטה)

במסגרת זאת, נקבע כי תחומי הפעולה של המשרד, יכללו:

"קידום פעולות הסדרה בהתיישבות הצעירה ובכללן תכנון, חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי ביטחון, מבני ציבור הכרחיים ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים אחרים ככל שיידרשו, בתיאום עם הגופים המוסמכים ובכפוף לדין החל באזור ומבלי לגרוע מסמכויותיהם, ובאישור ראש הממשלה בנושאים עקרוניים כפי שייקבעו על ידיו, לאחר תיאום עם שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי." (סעיף 3 טו להחלטה)

P.O. Box 9744 Haifa 3109701 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 3109701, ص.ب 9744 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 3109701, ת.ד. 9744 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140
Email: adalah@adalah.org <http://www.adalah.org>

2. לשם ביצוע תחומי הפעולה הנ"ל, הוחלט "להקים במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי אגף להתיישבות צעירה תחת הרשות לתכנון ופיתוח ההתיישבות והכפר על בסיס התקינה הקיימת. האגף יפעל לקידום, תכנון, חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי ביטחון, מבני ציבור הכרחיים ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים אחרים ככל שיידרשו בהתיישבות הצעירה... " (סעיף 6 יב להחלטה). חוות הדעת המשפטית הנלווית להצעת ההחלטה מטעם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל מיום 3.2.2023, הבהירה בהקשר דנן, כי "מבוקש להסדיר תחום פעולה לקידום הסדרת ההתיישבות הצעירה ביהודה ושומרון ובהתאם שינוי שטח הפעולה של המשרד כך שיוכל לפעול בישובים אלו."
3. אם כן, ההחלטה דנן מבקשת להפקיד בידי המשרד והשר האמון עליו סמכויות בשטחים הכבושים, המוענקות למפקד הצבאי על פי המשפט הבינלאומי.
4. כידוע, בהיותה שטח כבוש, על פעולות ישראל בגדה המערבית חלים כללי המשפט הבינלאומי ההומניטארי וכן המשפט הבינלאומי בדבר זכויות אדם. כבר נפסק על ידי בית המשפט העליון, כי "כוחו של המפקד הצבאי בא לו מהמשפט הבין-לאומי הפומבי הנוגע לתפיסה לוחמתית". משמעותה המשפטית של תפיסה זו היא כפולה: ראשית, המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל אינם חלים באזורים אלה... שנית, המשטר המשפטי החל באזורים אלה נשלט על ידי המשפט הבין-לאומי הפומבי העוסק בתפיסה לוחמתית." (בג"ץ 7957/04 **מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל**, פ"ד ס(2) 477, 492 (2005); ראו גם: בג"ץ 1661/05 **המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל**, פס' 77 לפסק הדין (פורסם במאגרים, 2005) (להלן: "עניין חוף עזה"); בג"ץ 3239/02 **מרעב נ' מפקד כוחות צה"ל באיזור יהודה והשומרון**, פ"ד נז(2) 349 (2003)). על תחולת המשפט ההומניטרי בשטחים הכבושים עמד בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ), בחוות דעתו המייעצת (Advisory Opinion) מיום 9.7.2004 בעניין חומת ההפרדה שנבנית על ידי ממשלת ישראל בגדה המערבית. (ראו פס' 89 ו-101 להחלטה בקישור הבא: www.icj-cij.org/icjwww/idocket/imwp/imwpframe.htm)
5. תחילה נבהיר, כי אין לממשלה כלל סמכות להעביר "שטחי פעולה" למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי הקשורים לניהול השטחים הכבושים או כל חלק מהם. סעיף 31(ד) לחוק יסוד הממשלה קובע כי "הממשלה רשאית להעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד", כאשר סמכות זו לבטח איננה כוללת העברת "שטחי פעולה" הקשורים לניהול שטח כבוש והנתונים למפקד הצבאי בשטחים אלה, על פי המשפט הבינלאומי - במנותק בשלב זה ממהות הפעולות עליהן יהיה אמון המשרד על פי ההחלטה, שהן פעולות אסורות על פי המשפט הבינלאומי כפי שנפרט להלן. על פי חוק יסוד: הממשלה, משרדים ממשלתיים פועלים מכוח ועל פי המשפט הפנימי והמדינתי הישראלי ואין הם יכולים ליטול לעצמם סמכויות המוענקות, על פי המשפט הבינלאומי, למפקד הצבאי.
6. ההחלטה גם מנוגדת ל"מנשר בדבר סדרי השלטון והמשפט" (מס' 2) מיום 11 אוגוסט 1967, אשר כינן שלטון צבאי בגדה המערבית וביקש לשמור על סדרי השלטון, המשפט והשיפוט שהיו קיימים בשטחים הכבושים, כפוף לשינויים שייעשו בצווים של המפקד הצבאי והנובעים מכינון המשטר הצבאי. הצו הפקיד את ניהולם של השטחים האמורים בידי המפקד הצבאי בלבד. אי לכך, ההחלטה בטלה היא מעיקרה.
7. לאור האמור, עניין לנו בהחלה עקיפה של המשפט המדינתי הישראלי על הגדה המערבית והלכה למעשה, בהחלטת סיפוח של שטחים בגדה המערבית בהם יפעל המשרד מכוח ההחלטה. שכן ההחלטה מבקשת

להעביר את סמכויות הניהול בשטחים כבושים למשרד ולנהלם כאילו הם חלק משטח מדינת ישראל שחלים עליו חוקי המדינה ושמכוחם פועל המשרד והשר הממונה עליו. אי לכך, ההחלטה דן וכל מהלך ליישומה יביאו להעמקת מנגנון הסיפוח בפועל (de facto annexation) של שטחים כבושים וייחשבו אף כמהלך סיפוח דה יורה, הכל בניגוד מוחלט לדיני הכיבוש. מהלכי הסיפוח דן נחשבים כפשע של תוקפנות (crime of aggression) לפי סעיף 8(2)(a) לחוקת רומא.

8. בנוסף, מדובר בהחלטה ובמהלכי יישום למדיניות שמהווה הפרה בוטה למשפט הבינלאומי ההומניטרי האוסר באופן מפורש על הקמת התנחלויות בשטחים כבושים. סעיף 49 לאמנת ג'נבה הרביעית, אוסר על העברת אוכלוסייה אזרחית של הכוח הכובש לשטח הכבוש. העברת אוכלוסייה מעין זו נכללה כפשע מלחמה בחוקת רומא (Rome Statute) המקימה את בית הדין הפלילי הבינלאומי (סעיף VIII (b) (2) 8 לחוקה) - נושא שהינו תחת חקירה של בית הדין הפלילי הבינלאומי בהקשר של הכיבוש הישראלי מאז שנת 1967.

9. לבסוף, ההחלטה גם מעידה על כוונת כל אחד ממקבליה, לבצע עבירות פליליות לפי חוקת רומא.

לאור כל האמור לעיל, הנכם מתבקשים בזאת לפעול באופן מיידי לביטול ההחלטה דן בכל הקשור להעברת שטחי ותחומי פעולה בשטחים הכבושים ל"משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" ולהימנע מכל צעדים ליישומה.

בברכה,
סוהאד בשארה, עו"ד